

Список використаних джерел

1. Звіт ЄС щодо стану організованої злочинності за 2005-2015 рр. : *Одеський центр з вивчення організованої злочинності та корупції*. [сайт]. URL: <http://www.inter.criminology.org.ua>.
2. Держдеп США оприлюднив звіт про торгівлю людьми. *Голос Америки*. [сайт]. URL: <https://ukrainian.voanews.com/a/a-49-2008-06-09-voa4-87022772/226795.html>.
3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 9-те вид., перероб. та допов. Київ : Юрид. думка, 2012. 1316 с.
4. Козаченко А. В. Незаконная миграция и торговля людьми на юге Украины: уровень распространенности и способы противодействия : *Одес. центр по изучению организованной преступности и коррупции*. [сайт]. URL: <http://www.inter.criminology.org.ua/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=466>.
5. Шведова Г. Л. Загальносоціальне запобігання корупційним передумовам поширення торгівлі людьми. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*: Журнал. Серія Право. № 6 (18), 2018. С. 193-197.
6. Ємець О. М. Захист суспільної моралі від злочинних посягань : монографія. Київ : ФОП Маслаков, 2019. 560 с.

Никифорчук Дмитро Йосипович,
начальник відділу організації наукової
діяльності та захисту прав інтелектуальної
власності Національної академії внутрішніх
справ, доктор юридичних наук, професор

КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ В ДІЯЛЬНОСТІ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У СПРАВАХ ПРО БЕЗВІСНЕ ЗНИКНЕННЯ ОСІБ

Сьогодні в Україні гостро стоїть проблема корупції. Згідно даних міжнародної організації Corruption Perceptions Index, наша країна посіла у 2018 році 120 місце зі 180 країн світу. За рівнем корупції, вона постає у рейтингу європейських країн поряд з Молдовою, Сербією, Албанією та Македонією [1]. Корупційні ризики є передумовою виникнення корупційних правопорушень [2, с. 35], в тому числі і в правоохоронній сфері діяльності держави

Факти корупції всередині правоохоронних органів особливо вражають суспільство і громадськість, підривають довіру громадян до всієї системи правоохоронних органів та державних інституцій. Корупція в органах Національної поліції України негативно впливає на результати боротьби зі злочинністю. Вона є тим фактором, який сприяє низькій ефективності розшукових заходів та може призвести

до уникнення злочинцями відповідальності, позначається на дотриманні самими працівниками поліції дисципліни та законності. Проблему корупції серед працівників органів Національної поліції України необхідно розглядати у контексті загальної криміналізації соціальних сфер діяльності країни, чому сприяє політична та економічна нестабільність у поєднанні з недосконалістю законодавства, внаслідок чого послаблюється система державного управління та контролю. Сприятливою умовою корупції є закріплення у свідомості громадян уяви про те, що за допомогою корупційних діянь створюються можливості для вирішення проблемних питань. Фактором, що сприяє поширенню корупції є низька ефективність діючих антикорупційних заходів.

На фоні реформування органів Національної поліції України, вищезазначена ситуація негативно відображається на стані оперативно-службової діяльності її оперативних підрозділів, також в частині розшуку безвісти зниклих осіб.

Згідно Закону України «Про запобігання корупції», поліцейські є суб'єктами, на які поширюється дія даного нормативного акту [31]. Вчені по-різному дають визначення поняттю корупційних ризиків. В аспекті дослідження, на думку автора, це сукупність явищ і обставин, які виникають у процесі діяльності слідчих та оперативних підрозділів по розшуку безвісти зниклих осіб, що створюють умови для вчинення корупційних правопорушень.

Працівники оперативних підрозділів, згідно чинного Кримінального процесуального кодексу України, виконують доручення слідчого, здійснюючи комплекс слідчих (розшукових) дій, направлених на встановлення місцезнаходження безвісти зниклих осіб. Корупційні ризики можуть виникнути на будь-якому етапі цієї діяльності, починаючи від моменту прийняття заяви про безвісне зникнення особи і роботи на місці події та в подальшому, при здійсненні розшукових заходів.

Вчені виділяють різні групи корупційних ризиків, основне місце серед них належить тим, що пов'язані з недосконалістю законодавства. Окремо можна відзначити ризики, пов'язані з процесуальною діяльністю слідчого К1 та оперативного працівника, який користується у передбачених законом випадках його повноваженнями. При цьому слід вказати на те, що на стадії досудового розслідування таких ризиків більше ніж на стадії судового провадження. Це пов'язане із тим, що причетні до злочину особи намагаються уникнути судового розгляду, спонукаючи слідчого та (або) оперативника до вчинення корупційного правопорушення.

У зв'язку з тим, що основну роль у встановленні місцезнаходження безвісти зниклих осіб відіграють працівники оперативних підрозділів (які безпосередньо розшукують осіб), то можна виділити окрему групу корупційних ризиків, пов'язаних з розшуковою роботою.

На думку авторів, основними корупційними ризиками розшукової роботи є недостатня матеріально-технічна забезпеченість підрозділів кримінальної поліції на місцях (особливо в невеликих містах і районних центрах) та неналежний соціальний захист поліцейських.

Однак, проблема усунення корупційних ризиків, пов'язаних з діяльністю поліцейських, є комплексною і для її вирішення необхідно здійснювати систему спеціальних заходів. Насамперед, це вдосконалення законодавства, підвищення ефективності управління Національною поліцією, впровадження сучасних технологій управління персоналом, орієнтація більше на якісні, ніж на кількісні показники в роботі, підвищення рівня матеріально-технічного забезпечення підрозділів поліції (також контроль за надходженням відповідних коштів та матеріальних ресурсів до її органів, що обслуговують невеликі міста та райцентри у віддалених регіонах України), забезпечення високого рівня соціального захисту її працівників, підвищення іміджу поліції серед населення тощо.

Список використаних джерел

1. Corruption Perceptions Index 2018 : Global Scores. URL: <https://www.transparency.org/cpi2018>.

2. Зайка К. Корупційні ризики: поняття та засоби їх мінімізації. Актуальні проблеми правознавства. *Збірник наукових праць Юридичного факультету Тернопільського національного економічного університету*. Випуск 2 (14). 2018 р.

3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 року. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 49. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1700-18>.

4. Шилюк, О. Г., Глинська, Н. В., & Москвич, Л. М. (2014). Корупційні ризики чинного кримінального процесуального законодавства України: окремі питання. Питання боротьби зі злочинністю, (27), С. 202-220.

Орлов Юрій Юрійович,

головний науковий співробітник відділу організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, старший науковий співробітник

ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

Ефективна протидія корупції в Україні неможлива без надійного оперативного-розшукового забезпечення цієї діяльності.

Минуло сім років з моменту прийняття Верховною Радою України Кримінального процесуального кодексу України, який